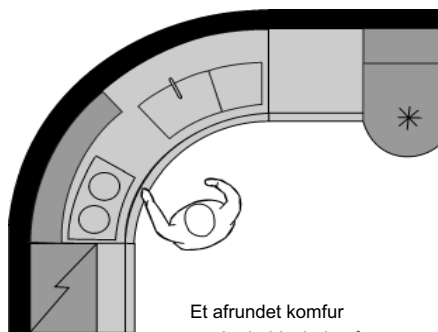
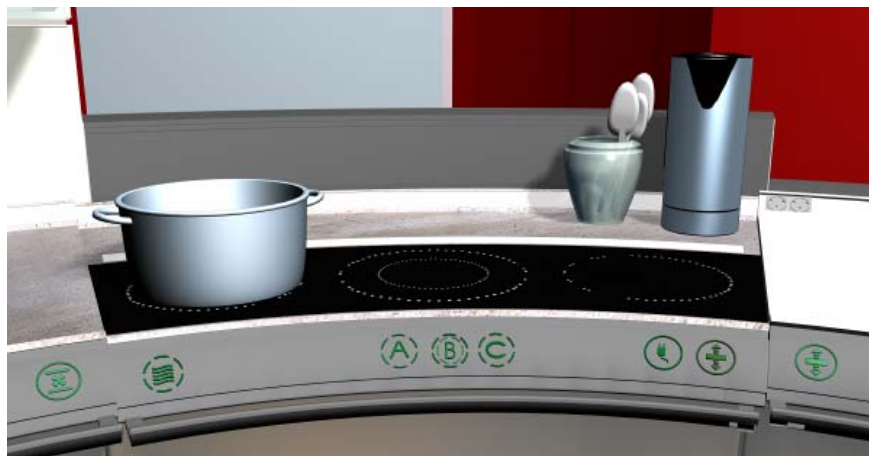

Forskningsens køkken

af Thomas Dickson, illustrationer: Lone Kobberholm Storgaard

Lone Kobberholm Storgaard, industriel designer, Ph.D., MDD

Et afrundet komfur med arbejdsplads på begge sider er en ergonomisk fordel for enhver, handicappet eller ej

A rounded stove with ample room on both sides has ergonomic advantages, handicapped or not

Som man bl.a. vil kunne se bekræftet i artiklen s. 18 er designforskning et aktuelt emne for tiden. Mulighed for forskning i design er en central del af designuddannelsesstedernes ønske om en ændret status.

Men hvad er designforskning? Nogle mener "kejserens nye klæder", eller sagt på en måde - at design er noget man "gør", ikke noget man "forsker" i. Både på arkitekt- og designskolerne har man tidligere ment, at blot arkitekter og designere udøvede deres fag på et højt fagligt niveau, var der tale om en slags forskning, nemlig den type, der kaldes "kunstnerisk udviklingsarbejde." Fastansatte medarbejdere på fx Kunstakademiets Arkitektskole har altid skullet bruge en del af deres arbejdstid på forskning, men ofte er forskningsindsatsen vist blevet til arbejde på egen tegnestue eller deltagelse i konkurrencer. Nok er det klart, at arkitektur og design kan tilføje nye synsvinkler gennem det løbende udviklingsarbejde, men man kommer sjældent ned i substansen på den måde. Dertil kræves målrettet forskning.

Et forskningsudvalg under Kulturministeriet skitserede allerede i 1994-95

nogle generelle definitioner på forsknings- og udviklingsarbejde:

Grundforskning "bæres af stringent, systematisk metode og er teori- og metodeudviklende...grundforskningen sigter ikke mod praktiske mål eller anvendelser."

Strategisk forskning "stiller samme kvalitet- og dybdekrav som grundforskning, men er problemorienteret og sigter mod udvikling af metode, pædagogik og formidling."

Anvendt forskning er "problemorienteret og rettet mod at skabe grundlag for handlingsplaner, at ændre og udvikle gældende praksis og/eller systemer eller at udvikle et produkt."

Udviklingsarbejde er "systematisk konstruktionsvirksomhed med henblik på at fremstille, udvikle nye eller forbedre eksisterende materialer, produkter, processer, teknikker og metoder, systemer eller tjenester. Udviklingsarbejde kan bygge på grundforskning eller strategisk forskning.

Reflekteret dataindsamling er til forskel fra rutinemæssig dataindsamling "en forudsætning for både grundforskning og strategisk forskning."

Et yderst velplanlagt
køkkenareal

*A superbly planned
kitchen area*

Som det ses, skelnes der mellem forskellige typer af forskning, men selv det mest praktisk orienterede niveau kræver systematik, refleksion og i sidste ende også formidling af resultaterne. Derfor kan man ikke som arkitekt eller designer blot sidde på sin tegnestue eller gå på sit værksted og sige at, “nu laver man forskningspræget, kunstnerisk udviklingsarbejde.”

Forskning trives godt i miljøer, hvor flere forskere er samlet, og hvor diskussioner kan udfolde sig på et sagligt og fagligt niveau. Således har der i nogle år været en forskningsaktivitet i gang på Arkitektskolen i Århus, også indenfor design. Det seneste resultat herfra er projektet “Det multifunktionelle køkken”, som industriel designer Lone Kobberholm Storgaard sidste år fik en Ph.D.-grad for. Lone Kobberholm Storgaard har udviklet et køkkenkoncept, anvendeligt for alle grupper i befolkningen.

Definitionsmæssigt falder projektet ind under kategorierne “anvendt forskning” og “udviklingsarbejde”, og tesen, der skulle efterprøves, var “at et produkt, hvor såvel funktion som velovervejet design går op i en højere enhed, vil rumme kvaliteter, som ligger ud over det umiddelbart synlige og forventede.”

I praksis har Lone Kobberholm Storgaard analyseret arbejdet i et ganske almindeligt køkken samt de problemer som specielt handicappede måtte have i den forbindelse. Hun har desuden designet et forsøgs køkken, indrettet i en lejlighed i Århus og afprøvet af personer med forskellige handicap.

Hun har efterfølgende påvist, hvordan multifunktionalitet i praksis kan integreres i en industriel produktion. I forløbet har Lone samarbejdet med en række producenter af køkkenelementer og -installationer. Vanførefonden har hædret Lone Kobberholm Storgaard for indsatsen ved at tildele hende fondens årlige pris på 50.000 kroner. Fonden håber med denne opmærksomhed at kunne inspirere producenter i køkkenbranchen til at omsætte det multifunktionelle køkken til virkelighed.

The Research Kitchen

Design research has become a central issue, in raising the status of the design schools in Denmark. But, what is design research? Some term it the “Emperor’s New Clothes” claiming that design is something that you “do”, not something you “research”. Once, the practise of design and architecture was regarded as “artistic development” in itself. These days we have come to accept that sustainable developments rarely come about without proper research.

In 1994-95, a commission, set up by the Danish Ministry of Culture, outlined some general definitions of research: *Basic Research* is theoretical rather than practical in application. *Strategic Research* is “problem oriented” and aims at developing methodology, pedagogy and intermediation. *Applied Research* aims to change and develop current practises and/or systems, or develop new products. *Development work* aims at developing or improving what already exists.

Research thrives in environments where researchers can interact. Such an environment exists at the Århus School of Architecture, where the research efforts include design. The latest PhD project from there is Lone Kobberholm Storgaard’s “Multi-Functional Kitchen”. Last year she defended her thesis that “a product in which functional and design considerations can be seen to come together, will (inevitably) bear qualities that supersede the expected, or the visually apparent.” Lone analysed a normal kitchen and also studied the problems experienced by users with physical handicaps, to come up with a concept for a kitchen that can be used by all. She designed a test kitchen, built it in an actual apartment and, had it tested by various age groups with various types of handicaps. Through her experiments she has illustrated how multifunctionality, in practise, can be integrated in an industrial product. A leading foundation “for the improvement of conditions for the physically handicapped” presented her their annual award of DKK 50.000. Their hope is that it will inspire manufacturers to realise the kitchen.